

KESKKONNAMINISTEERIUM

4. alltöörühma töö ülevaade

Tiit Kaasik

Keskkonnaministeerium / maapõue osakonna nõunik

29.06.2016

Töörühma ülesanded

- Pakkuda välja arengusuunad maapõue ressursside kasutamise ruumiliseks planeerimiseks.
- Pakkuda välja põhimõtted maapõue uurimise ja kasutamisega seotud peamiste keskkonnaküsimuste lahendamiseks või leevendamiseks.
- Pakkuda välja põhimõttelised kriteeriumid konkureerivate maapõue kasutusviiside vahel valikute tegemiseks.
- Pakkuda välja arengusuunad maapõue kasutamise järgse korrastamise ja hilisema kasutamise korralduse täiustamiseks.

Aluspõhimõtted

1. Maapõue kasutuse asukoha valimiseks kasutatakse parimate praktikate põhjal Eestile otstarbekaid, mõistlikke ja säästlikke lahendusi. Maapõue kasutamise korraldus ja ruumiline planeerimine toimivad kooskõlas.
2. Alternatiivsete maakasutusviiside vahel valikute tegemine on paindlik, kaalutletud, teadmistele tuginev ja arvestab erinevaid huve.
3. Maapõue kasutamisega seotud olulisemad keskkonnariskid ja majanduslikud ning sotsiaalsed mõjud ja nende vältimise ning leevendamise võimalused on alati analüüsitud ja on kasutusele võetud kõige sobivamad lahendused tegevuse korraldamiseks, sealhulgas tehnoloogilisest ja majanduslikust aspektist. Tegevuste korraldamisel soositakse keskkonnasäästlike ja innovaatiliste tehnoloogiate kasutamist.

Aluspõhimõtted

4. Maapõue kasutamise järgselt ala korrastamine on tagatud ning selleks rakendatakse parimat praktikat, arvestades terviklikku ja sobivaimat lahendust ning piirkonna arengut.
5. Maavarade kasutuse suunamisel tagatakse ringmajanduse põhimõtetest lähtuvalt maavara majanduslikult otstarbekas ning säästlik kasutamine minimaalsete kadude ja minimaalsete jäätmetega. Kasutatava maavaraga kaasnev loodusvara kasutatakse või säilitatakse kasutamiskõlblikuna võimalikult endises kvaliteedis.

Arengusuunad maapõue kasutuse ruumiliseks planeerimiseks

- Töötatakse välja ja rakendatakse maavarade kaevandamise asukoha valiku suunamise lahendused olukordadeks, kus see aitab kaasa ressursside ratsionaalsele ning säästlikule kasutamisele, vähendab keskkonnahäiringut ning lihtsustab maapõue kasutuse korraldamist.
- Määratletakse selgelt erineva tasandi planeeringute roll maapõue kasutuse reguleerimisel.
- Määratletakse geograafiliselt ja ajaliselt maavaravajadus erinevatest arenguvajadustest lähtuvalt.

Arengusuunad konkureerivate maakasutusviiside vahel otsustamiseks ja maavarade kaitseks

- Korraldatakse maavarade maardlate ja nende eksploateerimiseks vajaliku maa kaitse maavara kasutamist raskendavate tegevuste eest efektiivselt, arvestades kaitstava maardla ning alternatiivse maakasutusviisi olulisust riigi jaoks, kavandatava tegevuse mõju suurust maavara kasutamisele ja kavandatava tegevuse ning maavara kasutamise ajalise kattuvuse tõenäosust.
- Töötatakse välja kriteeriumid, mille alusel saab hinnata maardla olulisust riigi jaoks ja korraldab maardlate hindamise nende kriteeriumite alusel.
- Otsustamine alternatiivsete maakasutusviiside vahel kujundatakse paindlikuks.

Arengusuunad keskkonnaküsimuste lahendamiseks

- Kaevandamise mõju keskkonnale tuleb enne kaevandamist vajalike otsuste tegemiseks piisava detailsuse astmega prognoosida. Riik toetab selleks vajalike üldiste mudelite ja süsteemide arendamist ning andmete kogumist.
- Kaevandamise mõjude leevendusmeetmete väljatöötamisel soositakse innovaatilisi ja paindlikke lahendusi, mis võimaldavad kaevandamist erinevates oludes, hoides negatiivse mõju keskkonnale ja kohalikele elanikele vastuvõetaval tasemel. Töötatakse välja põhimõtted ja tingimused, mille alusel leevendatakse majanduslikult aktsepteeritavas määras ka piirväärtusi mitte ületavaid häirivaid mõjusid ümberkaudsetele elanikele.
- Soodustatakse maapõue kasutuse uute ja keskkonnasäästlike tehnoloogiate väljatöötamist ning seonduva parima praktika arendamist ning levitamist.

Arengusuunad keskkonnaküsimuste lahendamiseks

- Uute maavarade või kaevandatavate maavarade uuel otstarbel kasutuselevõtmisel tuleb üldisel tasemel hinnata ka nende maavaradega seotud tööstuskompleksi keskkonnariske ja aktsepteeritavust ning seda maavara kaevandamise lubamisel arvestada.
- Geoloogiliste uuringute ja kaevandamise lubamisel kaalutakse lisaks looduskeskkonna aspektidele ka sotsiaalseid ja majanduslikke tegureid.
- Kaevandamisega seotud välismõjude kompenseerimisel „keskkonnakasutaja maksab“ põhimõttest lähtuvalt arvestatakse välismõjude rahalisi hinnanguid, rahalise kompenseerimise ulatuse otstarbekust ja majanduslikku mõju.

Arengusuunad keskkonnaküsimuste lahendamiseks

- Kohustusliku keskkonnamõju hindamise korraldamise juhud vaadatakse õigusnormides üle ja jäetakse alles vaid nende maapõue valdkonna tegevustega seotud menetlustes, mille puhul reaalselt võib eeldada olulise hindamist vajava keskkonnamõju ilmnamist või mille hindamise kohustus tuleneb Euroopa Liidu õigusest.
- Riigi ja kohaliku omavalitsusüksuse ehitistes soositakse maksimaalses võimalikus määras kohalike maavarade kasutamist ning rakendatakse ehitustehnoloogiaid, mis kasutavad enim ära ehitusmaterjalide tootmisprotsessi produkte.
- Toetatakse maasoojuse laialdasemat kasutamist. Selleks hinnatakse ja leevendatakse põhjendatult maasoojussüsteemide planeerimise ja projekteerimise tingimusi, eriti tiheasustusaladel.

Arengusuunad kaevandatud maa korrastamise paremaks korraldamiseks

- Kaevandatud maa korrastamise korralduse nõuded diferentseeritakse lähtuvalt karjääride ja kaevanduste suurusest, keerukusest, ohtlikkusest ning muudest asjassepuutuvatest asjaoludest.
- Töötatakse välja ja rakendatakse mehhanismid, millega tagatakse kaevandatud maa korrastamine kõigil juhtudel. Korrastamise rahastamine ja korrastamine peavad olema tagatud ka kaevandamisloa omaniku maksevõimetuse ja pankroti korral.
- Kaevandatud maa korrastamise nõuded kehtestatakse selliselt, et maa korrastamine algaks võimalikult varases kaevandamise staadiumis ja korrastamine toimuks paralleelselt kaevandamisega.

Arengusuunad kaevandatud maa korrastamise paremaks korraldamiseks

- Kaevandatud maa korrastamise nõuete kehtestamisel vaadatakse ala ja ümbritsevat maastikku tervikuna ning püütakse leida korrastatavat maad maksimaalselt väärindav lahendus.
- Korraldatakse korrastatud kaevandamisalade andmebaasi koostamine ja avalikult kättesaadavaks tegemine.
- Kehtestatakse nõuded korrastatud maa seireks.

KESKKONNAMINISTEERIUM

Aitäh!

Tiit Kaasik

tiit.kaasik@envir.ee